

Preven ex positiv
en film om abort

Indhold

Resumé af filmens indhold

Målet med filmen

Uddrag af dialog

Filmens pointer

Abortanmodningsblanketter

Svangerskabsloven af 1973

Hvor mange får abort?

Lidt statistik

Temaer og spørgsmål
til diskussion

Supplerende litteratur og
materialer

Beregnet for 8-10 klasse,
HF og gymnasiet

Videoprogram og lærervejledning fås hos

Statens Filmcentral
Vestergade 27
1456 København K
Tlf. 33 13 26 86

Statens Filmcentral
Ludingsgade 33
8000 Århus C
Tlf. 86 13 28 00

Fås i VHS eller U-matic low band kopi

Prøven er positiv

en film om abort

Unge vil gerne vide mere om kærlighed, sex og prævention. Både om de saglige og tekniske områder, og om de mere følelsesbetonede spørgsmål. Om glæderne og om problemerne med sex og prævention.

Til brug i sexualundervisningen har Foreningen for Familieplanlægning udarbejdet et undervisningsmateriale, som består af en video på 25 minutter »Prøven er positiv – en film om abort« med tilhørende lærervejledning og pjecen »Overvejer du abort?«. Materialet behandler både følelser og fakta ved at være ung og gravid og giver mulighed for at sammenknytte emner som »prævention«, »egen krop« og lignende i forbindelse med de følelsesmæssige aspekter. Ligeledes er materialet velegnet til også at inddrage drenge og deres rolle og betydning, når pigen er blevet gravid.

Forside Dodi Romanati

Resumé af filmens indhold

PRØVEN ER POSITIV handler om én af de ca. 3.000 piger under 20 år, som fik abort i 1988.

Hovedpersonen Nanna er 17 år, da hun bliver gravid. Det samme er hendes kæreste Peter. I filmen fortæller Nanna om sine reaktioner, da hun får at vide, at graviditetsprøven er positiv. Om det kaos af tanker og følelser hun skal igennem for at nå til beslutningen om abort. Den handler ligeledes om drengens rolle og om, hvordan han selv har oplevet situationen.

Målet med filmen

I filmen møder vi Nanna og Peter »i dag«, dels i interviewform, dels i nogle dagligdags situationer sammen og sammen med andre – indslag, der viser, at selvom en abort kan være slem at komme igennem, så går livet dog videre.

Andre scener belyser og kommenterer Nannas fortælling: Reaktionen efter besøget hos den praktiserende læge, hvor hun får bekræftet, at hun er gravid; samtalen med lægen på hospitalet før abortindgrebet; forberedelserne til selve indgrebet og hendes opvågnen bagefter.

Et væsentligt mål med filmen er, at andre unge, som kommer i samme situation, skal kunne bruge Nanna og Peter som modeller. Vi har derfor valgt at fortælle en historie, som er mere ideel, end virkeligheden normalt er. Det er ikke så almindeligt, at drengen er involveret så meget og så positivt, som Peter er i denne historie. Det er heller ikke alle unge, som er så velformulerede som hovedpersonerne Nanna og Peter.

De kan til gengæld hjælpe andre unge til at få sat ord på deres egne tanker og

følelser, hvis de skulle komme i samme situation. Eller endnu bedre: At de siger til sig selv: »Den situation vil jeg prøve at undgå at komme i«.

Det er ligeledes sjældent, at pigen har både sin mor og sin kæreste til at hjælpe sig igennem processen. Alt for mange har *ingen* at snakke med, *ingen*, som følger med til lægen og på hospitalet, *ingen*, som sidder ved sengen, når de vågner op.

Det er nemmere at tale om praktiske ting – 12 ugers grænsen, hvordan indgrebet foregår og den slags – end at tale om følelser.

PRØVEN ER POSITIV har både følelser og fakta med. Vi har lagt megen vægt på at formidle de følelsesmæssige aspekter, fordi det er forsømt. Mange unge giver udtryk for, at et abortindgreb er en kold og steril affære, noget, der foregår på samlebånd.

Abort er en alvorlig sag, men en ret, som alle kvinder har. Der er derfor ingen grund til at give de unge skyldfølelser over at være havnet i den vanskelige situation, som dette valg er. Filmens grundtone er derfor positiv.

Et andet mål med filmen er at skabe mere åbenhed om emnet. I forarbejdet til filmen gav flere af de voksne, vi var i kontakt med, udtryk for, at abort er tabu, og at vi af den grund ville få svært ved at finde medvirkende til filmen.

Det viste sig at være rigtigt. Mange af de unge, vi kom i kontakt med, havde følt det pinligt og flovt at skulle have abort. De ville imidlertid gerne fortælle deres aborthistorier, fordi de troede på, at det kunne være med til at ændre på situationen og dermed være en hjælp for andre.

Uddrag af dialog

Jeg var vild abortmodstander

»Det mest groteske ved, at jeg blev gravid, var simpelthen, at jeg havde været vild abortmodstander før – altså, jeg følte, at det var skæbnens ironi på en eller anden måde – for jeg havde altid haft den holdning, at man ikke ku' tillade sig at tage liv. Jeg følte faktisk, at det var liv på en eller anden måde, selvom det ikke var færdigudviklet. Jeg havde også været ude i nogle vilde diskussioner med folk i skolen. Så var der nogle, der sagde: »Jamen, hvad nu, hvis man bliver voldtaget, eller hvad nu, hvis man kun er 14-15 år – synes du så også, det er forsvarligt at få børn?« – og jeg ku' godt mærke, at der var nogle fælder. Jeg havde ikke argumenterne, simpelthen, til at forsvare, hvorfor jeg syntes, abort var så dårligt«.

Ordene er Nannas. Hun er 17 år, da hun bliver gravid og står med valget: Barn eller abort. Det er et svært valg, men hun er i den heldige situation, at hun har nogen at snakke med om sine følelser og tanker.

Jeg følte mig egentlig tættere på min mor.

Moderen er den person, Nanna umiddelbart kan snakke med og hente forståelse hos. Hun føler sig derfor tættere knyttet til hende end til kæresten Peter i den periode, hvor beslutningen om barn eller abort skal tages.

Samtidig slås hun med følelsen af, at det er ham – kæresten – der har sat hende i den umulige situation, at det er noget, han har gjort imod hende. Fornuftsmæssigt ved hun godt, at den ene ikke er mere skyld i uheldet end den anden, men følelsen overvælder hende alligevel ind imellem.

»...men jeg var virkelig glad for, at jeg havde min mor, fordi vi har et smadder godt forhold til hinanden – meget tæt – og hun sagde, at ligegyldigt, hvad jeg valgte, så ville hun bakke mig op i det. Og det er utroligt vigtigt at have én, der kan sige det«.

Drøngen er syndebuk

Det er meget almindeligt, at moderen får en central rolle. Hun er kvinde, og hun har erfaringerne. Kæresten – hvis der er en – er ofte lige så forvirret og ked af det som pigen selv. Det kan derfor også være svært for ham at finde sin rolle.

»...jeg var halvdelen af det, at hun var blevet gravid. Men samtidig blev jeg på én eller anden måde skubbet ud og gjort lidt mindre værd i forhold til de ting, der var sket. Og det var meget min kærestes mor, jeg følte tog den rolle, jeg havde regnet med, at jeg skulle tage: Den trøstende. Det fik jeg ikke helt mulighed for, fordi – måske har det også noget at gøre med, at de fleste sygeplejersker er kvinder – og det meste, det er sådan en kvindeverden på sådan et hospital. Så kommer jeg der og er måske lidt af en syndebuk...«

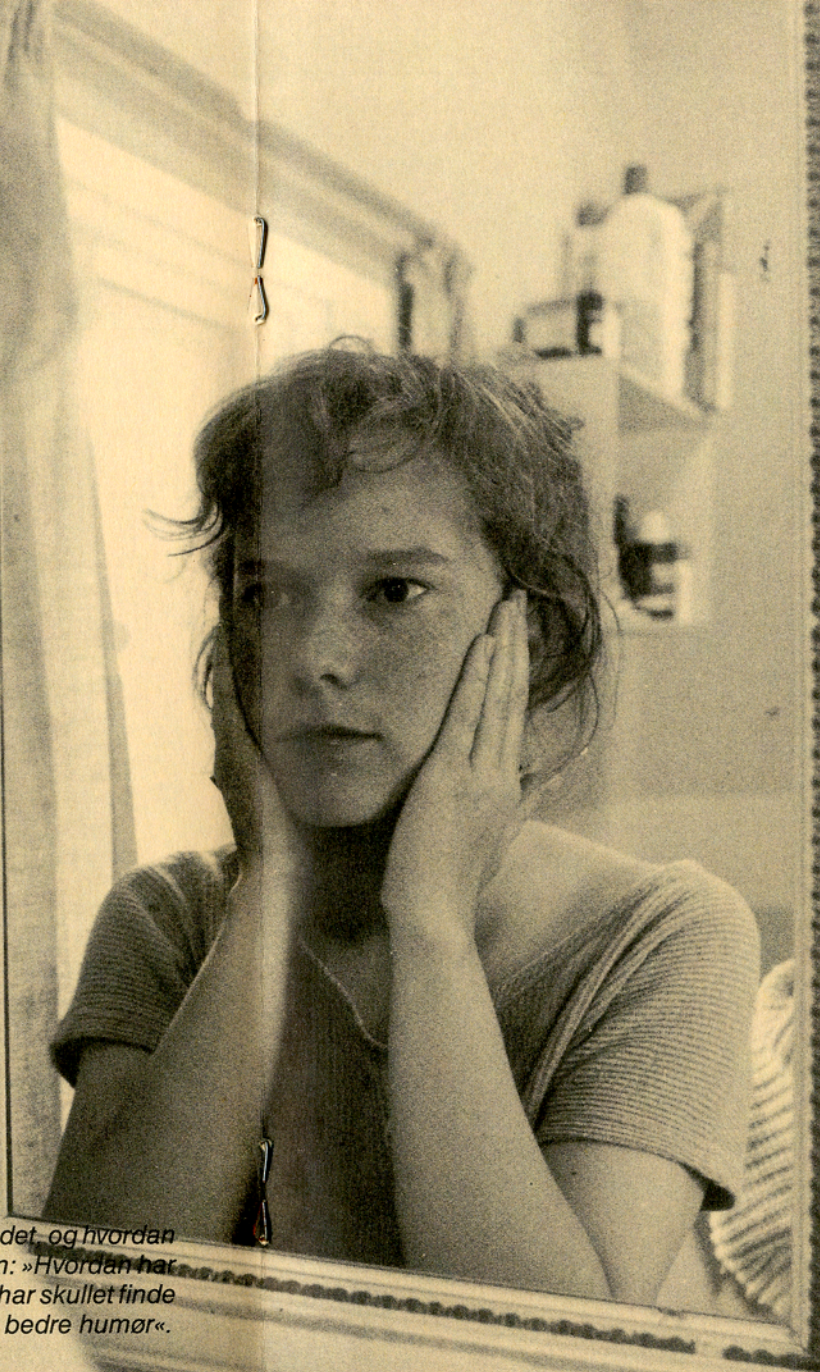
Han skal slås for at få plads.

På den ene side bliver han regnet for et pjok, hvis han løber sin vej eller ikke kan finde ud af, hvordan han skal forholde sig. På den anden side vender pigen sig mod moderen og skubber ham dermed ubevidst fra sig. Hospitalerne er heller ikke vant til, at han er med og inddrager ham ikke. Al medfølelse og opmærksomhed retter sig mod hende. Han føler sig i vejen og udenfor.

Det sværeste

»Det sværeste har været at finde ud af, hvordan hun har haft det med det, og hvordan jeg selv skulle forholde mig – om jeg har skullet spørge løs hele tiden: »Hvordan har du det nu?«, og »Er der noget, jeg kan gøre?« – eller om jeg bare selv har skullet finde på nogle ting, som jeg ku' forestille mig ku' gøre hende glad eller i bedre humør«.

Han tager sin del af ansvaret og forsøger at gøre noget. Hun har nok at gøre med at forsøge at få hold på sin egen indre splittelse og kan ikke samtidig formulere sine forventninger til ham. Det er meget sandsynligt, at det er første gang, der har været rigtig alvor i deres forhold. Det er derfor også helt nye sider af sig selv og hinanden, de oplever. Før var det hele bare en leg.

Aldrig
mere
abort!

»...man skal leve med det resten af livet, og jeg føler også meget, at det er en udvej, jeg har fået lov til at bruge én eneste gang, ikke? Jeg kunne aldrig nogensinde få abort igen – det ville jeg simpelt hen ikke kunne komme igennem«.

Abort er altid en nødløsning, men en god beslutningsproces gør det lettere at leve med den bagefter. Nanna skal igennem et følelsesmæssigt kaos, men har gode hjælpere undervejs.

Filmens pointer

- at *alle* kan komme ud for at skulle have abort
- at gøre det mindre tabubelagt at tale om abort
- at gøre drengene synlige på en positiv måde - ved at lade kæresten *selv* komme til orde
- at fortælle, hvor svært det er at tage beslutning om abort
- at fortælle, hvordan de unge kan få en god beslutningsproces - f.eks. ved at have nogen at snakke med om det
- at formidle nogle faktaoplysninger:
 - * 12 ugers grænsen
 - * hvordan graviditetens længde beregnes
 - * at abortindgrebet skal ske så tidligt som muligt
 - * hvordan indgrebet foregår
 - * risikomomenter ved indgrebet
- at det er bedre at bruge prævention end at sætte sig i den umulige situation at skulle vælge mellem et barn og en abort
- at abort altid er en nødløsning

BLANKET A

Anmodning om svangerskabsafbrydelse

Jeg, _____

Navn _____

Adresse _____

CPR _____

anmoder herved om svangerskabsafbrydelse. Jeg er af medundertegnede læge blevet vejledt om indgrebets beskaffenhed og direkte følger samt om den risiko, der må antages at være forbundet med indgrebet. Jeg er endvidere blevet gjort opmærksom på, at jeg ved henvendelse til det amtskommunale socialcenter (i København magistraten og på Frederiksberg det sociale udvalg) kan få vejledning om de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støtte efter barnets fødsel.

Sted, dato _____	Underskrift _____
------------------	-------------------

At ovenstående vejledning er givet, bekræftes.

Lægens underskrift og stempel

Dokumentation for andragerens identitet og bopæl _____	personnummerbevis _____
_____	sygesikringsbevis, hvor personnummer er angivet _____

Denne blanket indsendes til sygehuset sammen med indlæggelsesseddel.

Er ansøgeren over 18 år, anvendes alene blanket A.

Er ansøgeren under 18 år eller umyndiggjort i personlig henseende, anvendes tillige blanket B.

In 02-416

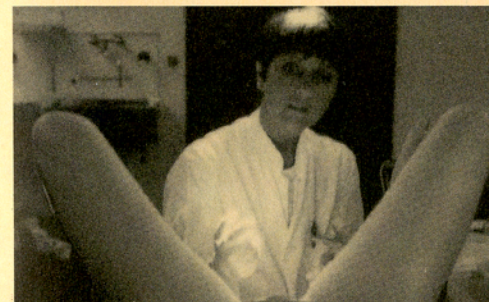
Abortanmodningsblanketter

lov om svangerskabsafbrydelse

Omkring hver 4. graviditet ender med en abort, så det er sandt nok, at det er almindeligt at få abort. Men selv om der har været fri adgang til abort siden 1973, vokser de nye generationer altså alligevel op med en masse skyld og skam i bagagen.

Ifølge loven har enhver kvinde, som er blevet gravid, men ikke ønsker at få barnet, ret til abort indenfor de første 12 uger af graviditeten. Det er altså vigtigt at kende 12 ugers grænsen, men lige så vigtigt er det at vide, hvordan lægerne beregner graviditetens længde. Mange unge piger kommer meget sent til lægen med deres mistanke om graviditet, fordi de er bange og usikre. Eller simpelthen fordi de ikke ved, at man går tilbage til sidste menstruations første dag og tæller derfra for at regne ud, hvor mange uger pigen er henne i graviditeten.

Efter 12. uge skal der en speciel tilladelse til for at få abort. Denne bevilges af samrådet for svangerskabsafbrydelse, som består af en socialrådgiver eller jurist, en gynækolog og en psykiater. De unge skal også vide, at der skal tilladelse til fra én af forældrene (eller en værge) for at få abort, når den unge er under 18 år. I praksis betyder det, at den voksne skal skrive under på abortanmodningen hos lægen (se siden overfor). Abortsamrådet kan i særlige tilfælde give tilladelse til, at en pige under 18 år får abort uden forældrenes tilladelse.

Hvor mange får abort?

Lidt statistik

Mange frygtede, at indførelsen af fri abort ville medføre, at danskerne på det nærmeste ville holde op med at bruge prævention. Sådan er det ikke gået. Den første tabel viser procentdelen af gravide kvinder, der vælger provokeret abort:

Legalt provokerede aborter pr. 100 graviditeter
(fødsler plus provokerede aborter) i Danmark

År	% aborter
1975	28
1977	30
1978	28
1980	29
1982	30
1984	29
1986	27
1988	27

Tallene viser, at det antal kvinder, som har ønsket abort i perioden, siden den frie abort blev indført, har været ret stabilt, idet tallet i alle årene har svinget mellem 27% og 30%.

De faktorer, der tæller, når en kvinde vælger abort, er først og fremmest alder, om hun er i et parforhold, og hvor mange børn hun har.

Den næste tabel viser det samlede antal fødsler, det samlede antal legalt provokerede aborter, samt aborttallet for de piger, der er under 20 år.

år	fødsler	aborter	aborter unge under 20 år
1975	72.071	27.884	4.505
1981	53.089	22.779	4.041
1985	53.749	19.919	3.118
1986	55.312	20.067	2.979
1987	56.221	20.830	2.845
1988	58.861	22.199	2.979

(Kilde til begge tabeller: Befolkningens bevægelser. Danmarks Statistik).

Blandt de helt unge – under 20 år – er der ikke så mange, der bliver gravide. Til gengæld vælger de fleste af dem, der bliver det, en provokeret abort – nemlig 6 ud af 10.

Temaer og spørgsmål til diskussion

Spørgsmål, der kan diskuteres i klassen:

1. Prævention

De forskellige præventionsmetoders sikkerhed og anvendelse, fordele og ulemper. Hvorfor gik det galt for Nanna og Peter?

2. Fakta om abort

12-ugers grænsen. Lægernes beregningsmetode, når graviditetens længde skal bestemmes.

Hvorfor gik Nanna så sent til læge?

3. Kærestens rolle

Hvad kan kæresten gøre, når pigen bliver gravid?

4. Egen krop og dens funktion

Sammenhæng mellem ægløsning og menstruation. Hvordan ser en livmoder ud, og hvor stor er den? Hvad sker der i kroppen, når man bliver gravid?

Spørgsmål, der kan diskuteres i mindre grupper:

1. Abort – for og imod

Diskuter egne holdninger til abort. Er abort et tabuemne? Hvorfor?

2. Hvad ville I stille op, hvis I kom i samme situation som Nanna?

3. Hvad ville I gøre, hvis I kom i Peters situation?

4. Hvorfor bliver Nanna så vred på Peter og føler, at det er hans skyld?

5. Hvem har du/I selv til at støtte dig/er i en lignende situation?

Legalt provokerede aborter pr. 100 graviditeter
(fødsler plus provokerede aborter) i Danmark

År	% aborter
1975	28
1977	30
1978	28
1980	29
1982	30
1984	29
1986	27
1988	27

Tallene viser, at det antal kvinder, som har ønsket abort i perioden, siden den frie abort blev indført, har været ret stabilt, idet tallet i alle årene har svinget mellem 27% og 30%.

De faktorer, der tæller, når en kvinde vælger abort, er først og fremmest alder, om hun er i et parforhold, og hvor mange børn hun har.

Den næste tabel viser det samlede antal fødsler, det samlede antal legalt provokerede aborter, samt aborttallet for de piger, der er under 20 år.

år	fødsler	aborter	aborter unge under 20 år
1975	72.071	27.884	4.505
1981	53.089	22.779	4.041
1985	53.749	19.919	3.118
1986	55.312	20.067	2.979
1987	56.221	20.830	2.845
1988	58.861	22.199	2.979

(Kilde til begge tabeller: Befolkningens bevægelser. Danmarks Statistik).

Blandt de helt unge – under 20 år – er der ikke så mange, der bliver gravide. Til gengæld vælger de fleste af dem, der bliver det, en provokeret abort – nemlig 6 ud af 10.

Temaer og spørgsmål til diskussion

Spørgsmål, der kan diskuteres i klassen:

1. Prævention

De forskellige præventionsmetoders sikkerhed og anvendelse, fordele og ulemper. Hvorfor gik det galt for Nanna og Peter?

2. Fakta om abort

12-ugers grænsen. Lægernes beregningsmetode, når graviditetens længde skal bestemmes.

Hvorfor gik Nanna så sent til læge?

3. Kærestens rolle

Hvad kan kæresten gøre, når pigen bliver gravid?

4. Egen krop og dens funktion

Sammenhæng mellem ægløsning og menstruation. Hvordan ser en livmoder ud, og hvor stor er den? Hvad sker der i kroppen, når man bliver gravid?

Spørgsmål, der kan diskuteres i mindre grupper:

1. Abort – for og imod

Diskuter egne holdninger til abort. Er abort et tabuemne? Hvorfor?

2. Hvad ville I stille op, hvis I kom i samme situation som Nanna?

3. Hvad ville I gøre, hvis I kom i Peters situation?

4. Hvorfor bliver Nanna så vred på Peter og føler, at det er hans skyld?

5. Hvem har du/I selv til at støtte dig/er i en lignende situation?